

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan svečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Telefon št. 3-4.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim je potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponovó, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja na Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . gld. 15.— Četrt leta . . . gld. 3-30
Pol leta . . . „ 6-50 Jedem mesec . . . „ 1-10
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . gld. 15.— Četrt leta . . . gld. 4.—
Pol leta . . . „ 8.— Jedem mesec . . . „ 1-40

Naročuje se lahko s vsakim dnevom, a h kratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne ohranimo na dotično naročilo.

Upravnništvo „Slovenskega Naroda“.

Cerkev — pospeševalnica germanizacije na slovenskem Štajerskem.

Od Drave, 25. novembra.

„Slovenski Gospodar“ je prinašal pred kratkim prav jedernate članke o tem, kako se Dolenji Štajar pripravljajo za Pruse. Vaš list sam je bil nekaj tistih člankov ponatisnil. „Slovenski Gospodar“ je šel v tistih člankih tako daleč, da je neustraheno očital tudi cerkvenim krogom, t. j. farnim uradom, da se svojim nemškim uradovanjem tudi pomagajo pripravljati našo zemljo za Nemce. Tu je bil izrekel cerkveni, klerikalni list par zelo radikalnih besed, dotaknil se je bil prav občutnih ran na našem narodnem življenji. Ne vemo kak vtisk so dotične besede bile napravile na župnike, ki bi bili ogorčeni in razžaljeni, če bi jim kdo rekel, da so nemškutarji in germanizatorji; v praksi pa so v resnici takšni, ker se kar ne morejo ločiti od svojega nenaravnega nemškega uradovanja.

Nenavadno daleč je bil toraj šel „Gospodar“ v svojem radikalizmu, toda do kraja si pa vendar ni upal! Poudarjal je bil sicer, da škofijstvo nobenemu župniku ne brani slovensko uradovati, nobenemu duhovniku ne brani vlagati slovenskih vlog in elaboratov. To je resnica! Resnica je tudi to,

da knezoškofijski konsistorij, oziroma ordinarijat, odgovarja v novejšem času na slovenske vloge, istotako v slovenskem jeziku. Toda v principu in in v navadi je uradni jezik pri najvišji cerkveni instanci v Mariboru vendarle še dandanes, ko je lavantinski škof slovenski pisatelj dr. Napotnik, brez vsake potrebe in brez vsacega razloga nemški! To je žalibog resnica!

Ako bi utegnil kdo dvomiti o tem, morda že zato, ker stoji moja trditev v Vašem liberalnem listu, bočem vse dokazati.

Dokazovanje mi ne bo delalo težav, ker živim na Slovenskem Štajerskem in poznam do dobra posvetne in cerkvene razmere; prihajam skoro vsaki dan v dotiko z našo duhovščino, z našimi župniki; videl sem že s svojimi očmi nebroj dopisov od našega konsistorija in ordinarijata. Uradni jezik je toraj nemški v knezoškofijski pisarni mariborski.

Jako važen dokaz za to je uradni ukazni list za lavantinsko škofijo. In v katerem jeziku se izdaja to uradno glasilo, na katero se mora že ex offo naročiti vsak duhovnik? Naslov tega glasila je: „Kirchliches Verordnungsblatt für die Lavanter Diöcese“. List je toraj nemški. Ne bi bilo še nič kaj tako čudnega, če bi se v listu ponatiskavali nemški originali, ki prihajajo od graškega namestništva in od dunajskega ministerstva. Pa tudi vsi odloki in propisi škofijstva samega tiskajo se v nemščini. Takisto se nameščenje župnikov, prestave kaplanov, sploh vse diječne zadeve naznanjajo samo v nemškem jeziku: —

Imenik vsega dušnopastirskega osebja lavantinske škofije, takozvani „shematizem“ je nemški; izdaje se pod naslovom: „Geistlicher Personalstand der Lavanter Diöcese im Herzogthume Steiermark. Im Verlage der Ordinariatskanzlei itd.“ Vsi duhovniki naše škofije — od škofa do najmlajšega kaplana so Slovenci ali vsaj Slovani; zaradi njih se tiska v prvi vrsti ta shematizem in vendar mora biti tiskan v tujem jeziku, ne pa v maternem jeziku naše duhovščine!

Rajni knezoškof dr. Stepischnegg je na opetovano prigovarjanje in siljenje, da bi se izdajal shematizem v našem jeziku, dovolil samo to, da so se dodala krajevna imena tudi v slovenskem jeziku. Toda nemško ime stoji seveda na prvem mestu!

Dekreti se pošiljajo kaplanom, provizorjem itd. v nemškem jeziku. Samo če koga citirajo „ad audiendum verbum“, pošljejo mu baje slovenski dekret.

Pred kratkim je bil mariborski konsistorij izdal obširno navodilo o dolžnostih babic. Zdrava pamet bi rekla, da bo vsaj tak pouk za naše dolence-štajerske, „lavaninske“ babice spisan in tiskan v slovenskem jeziku, ker je mej vsemi temi ženskami gotovo 95% Slovenk — toda ne! Čujte in strmite toraj: ta pouk našim babicam je izdal mariborski konsistorij s a m o v n e m š k e m jeziku! Najstarejši in najzmernejši župniki so zmajevali z glavami, češ: „čemu bo to našim babicam, ki nemški niti ne razumejo?“ —

Razne okrožnice, s katerimi se naznanjajo izpraznjene fare in beneficije, razpošiljajo se dekanjskim uradom samo v nemškem jeziku litografirane.

Vsakoletne eksercicije za slovenske duhovnike naše vrše se samo v nemškem jeziku.

Nedavno tega se je bila sprejela na neki dekanjski konferenci odločna resolucija, s katero so duhovniški konferentisti prosili in pozivali mariborski ordinarijat in konsistorij, da naj uvede slovenski uradni jezik.

V resoluciji so prosili in zahtevali, da bodi poslej škofijski naznanilni list tiskan v slovenščini, shematizem bodi slovenski, dekreti naj se pišejo slovenski, okrožnice slovenske itd.

In kak odgovor so dobili na to resolucijo? Kaj mislite? — Nikakega! No, pa nikak odgovor je tudi odgovor. To smo izvedeli iz gotovega vira.

Vidite, tako daleč se ni upal naš „Gospodar“, na to rano na najvišjem mestu se ni upal položiti svojega — peresa. Zato bodi ta članek dopolnek dotičnih „Gospodarjevih“ člankov; brez mojega dopisa je „Gospodarjevega“ člankarja spis nepopoln, pravi torso.

Veliko so krivi župniki in duhovniki naši sploh, če mariborski konsistorij uraduje nemško. Ako bi konsistorij in ordinarijat dobivala samo slovenske dopise, odgovarjala bi tudi samo slovensko. Nemščina bi izgubovala čim dalje več tal in upravičenosti.

Toda krivi so pa tudi gospodje pri konsistoriju sami! Da ne bi znali slovenski uradovati —

LISTEK.

Kokošjada.

(Satira. — Danski spisal Alfonz Wiede.)
(Konec.)

Da pa nam dovolijo vendar-le postati igralke, pevke, plesalke, ne izvira morebiti iz njihove pravice ljubezni, nego le iz njihove pohote. Za igračo, le za zabavo nas hočejo imeti. Toda takega tiranstva nečemo več prenašati! (Ne, nikdar! Pereant petelini! Fej!) „Jednakopravnost hočem! Jednake dolžnosti, jednake pravice, jednake plače!“ (Živijo! Slava Pajkovki!) „Prednosti teh domišljavih živalij . . .“ (Ta saki-kirika pevovodja na vso moč, češ, primoran je častito gospo opozarjati, naj bode malo zmernejša. On sam spada k omejenemu spolu in nikakor ne pusti, da bi ga kdo smerjal „živa“; ta psovka vendar ni parlamentaren izraz! Gospoica je zarudela prav do grebena, njen glas se je tresel, ko je (crno nadaljevala): „Nikakor nisem nameravala žaliti našega velezaslužnega dirigenta in prosim ga, da mi oprosti nepremišljeno besedo, saj

sem pripravljena besedo „žival“ rektificirati v perutnino!“ (Navdušeno pritrevanje somišljenikov: Hu! Hu! Dobro! Teta postaja dovtipna! Kikiriki ki! Pevovodja: Silentium!) „Vprašam še jedenkrat: Kakšne telesne in duševne prednosti ima ta perutnina pred nami? Razlika je vendar zelo majhna.“ (Hura, majhna razlika!) „greben in ostroga so le spolška znamenja, kakor rogovi in drugi okraski moških čel.“ (Nemir mej petelini.) „In dogma inferioritete kur je sedaj postala že trivialiteta! Inferioriteta kur obstoji baje samo v tem, da imajo manj zavojev možganij, da imajo na repu jedno vretenca manj ter da so telesno šibkejši, kar pa je le posledica nosenja jajec in valjenja piščet! Toda, dragi moji poslušalci obeh spolov, o tem, kar se tiče valjenja, nosenja jajec, mislim, da imamo vendar samo me odločati! Jaz že nisem znesla, odkar je ustanovljeno naše društvo, prav nobenega jajca!“ (Živijo! — Živela teta Pajk! — Vrag naj ti verjame!) „Ako pa morda kdo dvomi o istini mojih besed,“ (Da! Ne, ne! Da, da!) „tisti naj stopi na prej, ter naj mi dokaže, da sam lagala!“

Za trenotek je zavladala grobna tišina v zbornici. Povsed so se šepetaje stikale glave skupaj.

Društveniki in načelnštvo pa so srli triumfovalno okoli sebe in gokali smagovito. Nakrat so se začeli glasovi ismej zunanjih vrst. „Gospica Lavra prosi za besedo! Gospica Lavra vé nekaj! Pastite, da Lavra govori!“

Vrste so se odmaknile in mala, čopasta putka s slamnato-rumenim perjem je pridrobnela. Boječe in sramožljivo je gledala v tla, svoje peroti pa je tiščala trdo k svojemu telesu.

„Hotela sem samo opomniti“, je začela in zarudela do zadnjega roba svojega grebena, „da sem danes jutraj . . .“

„Na voz ž njo! Mi ničesar ne slišimo! Na govorniško tribuno ž njo!“ je kričala množica. Pevovodja pa je zakirikal:

„Smem li gospico prositi, naj se potruzi na voz!“ ter je prijazno zafrlal s peroti. Mala gospica je morala balancirati na oje, potem mimo vsega načelnštva, ki se je še ošabnejše šopirilo kakor gos s svojim labodjim vratom ter jo gledalo pisanó.

„Hotela sem samo povedati“, je pričela zopet, despevši na rob voza, „hotela sem . . .“

„Še višje!“ je kričala zbornica. „Poleg tete naj stopi!“

to ne more biti res. Saj so mej mariborskimi kanoniki skoro vsi slovenski pisatelji: dr. Pajek, dr. Mlakar (žurnalist), dr. Križanič, Hrg, Orožen („Celjska kronika“). Knezoškof sam je spisal že več slovenskih knjig. Škofov tajnik zna dobro slovensko uradovati. Vsi znajo — pa nečejo, ali pa si ne upajo. Zakaj? Na to ne vemo odgovora. Konsistorij in ordinarijat je popolnoma avtonomen urad. In kaj si mora misliti slavna vlada, ako Slovenci, kjer so sami mej seboj, kakor v našem cerkvenem slučaju, ne uredujejo v svojem, ampak v tujem jeziku?! Ali morejo imeti Nemci potem takem še kaj respekta pred nami? ali ne daje cerkev s svojim postopanjem slabega izgleda našemu itak preplahemu ljudstvu? Ali ne čuti cerkev, da s svojim nemškim uradovanjem dan na dan na laž postavlja pritožbe naših poslancev o zatiranju naše narodnosti — ko se tako čudno zatiramo sami sebi in preziramo jezik svoj, kjer bi imeli rabiti ga v uradu?!

Najvišja cerkvena instance lavantinske škofije daje pa seveda slab vzgled podrejenim farnim uradom. To je jasno. Saj vemo, kako radi se nekateri nižji uradi ravnaajo v vseh rečeh po vzgledu svojih predstavljencev tudi glede uradnega jezika.

Omenjeni članek „Slovenskega Gospodarja“ je imel pred očmi najboljši namen, ko je bil šel pisat svoj spis. Seveda imam tudi jaz s svojim današnjim člankom najboljši namen. Hočem opozoriti našo javnost, da smo si v marsčem sami krivi, ako nas vlada prezira in se našim zahtevam merodajni krogi samo rogajo. Hočem, da bi Slovenec tudi v cerkvenem delokrogu bil — Slovenec in ne nemškutar. Zakaj absolutno nobenega razloga ni, da bi še nadalje naš materin jezik, jezik vse lavantinske duhovščine, moral v mariborski knezoškofijski pisarni stati za vratmi, nemščina pa za zeleno mizo. Že člen 19. naše ustave jamči našemu jeziku ravnopravnost; zakaj bi toraj ne mogel biti ravnopraven in veljaven tudi v cerkvi, t. j. v cerkvenih uradih? Žalostno je, da mora rojak svojega rojaka še le opozarjati na to, kar je njegova narodna dolžnost.

Dvakrat žalostno pa je, da se moramo s takimi vprašanji tako obširno pečati sedaj, ko trka na naša vrata že drugo važno vprašanje — socialno...

V Ljubljani, 1 decembra.

Delegacije. V ogerskih delegacijah so se razpravljale predloge o skupnem finančnem ministertvu, o skupnem najvišjem računskem dvoru in o mornarici. Vsi predlogi so bili brez debate sprejeti. Glede carine se ni sklenilo ničesar, ker še zakon o nagodbenem provizoriju ni sankcioniran. — V budgetnem odseku avstrijskih delegacij se je razpravljala proračun za vojako. Posl. Popowski se je izrekel proti kontrolnim shodom ob nedeljah in proti nameščenju rezervistov v barakah. Tudi je obžaloval, da se vojakom hrana ne izboljša. Posl. Pacak je zahteval, da se češka narodnost v vojski spoštuje. Volni minister pl. Krieghammer je izjavil, da se mora vsak častnik v treh letih navaditi polkovnega jezika ter podal nekaj pojasnil glede novega vojaškega kazenskega zakonika in glede prostovoljščine. Zatem je bil vojaški ordinarij in extraordinarij sprejet ter v skupni seji

dedatni kredit 7½ milijonov glđ. brez debate odobren.

Afera Dreyfus postaja vedno zanimivejša. „Figaro“ je objavil facsimile bordereaua poleg pa facsimile psem Wals na Esterhazyja, katere je pisal pred objavo in po objavi bordereaua. Obojni pisavi sta zares čudovito slični. Videti je tudi, da se je Esterhazy trudi izpremeniti svojo pisavo. Razez tega objavlja „Figaro“ Esterhazyjeva pisma, v katerih se kaže, da je Esterhazy zagrizen sovražnik Francozov, da je služil v francoski vojski. Tako ostudnih napadov in strupenih provokacij na francoski narod in na francosko vojaštvo ni zapisa še nikdar nemška roka, kakor jih je francoski polkovnik Esterhazy. Ta pa trdi, da so vsa ona pisma falsifikati.

Nemška mornarica. Berlinski „Reichsanzeiger“ je objavil zvooski načrt glede povečanja nemške mornarice. Povečanje se utemeljuje s tem, da so se prekomorski nemški interesi razširili. Nemško ladijevje naj bi štelo poslej — ne všteti torpedovk, šolskih ladij, specialnih ladij in topničark — 17 linijskih ladij, 8 obrabih oklepah ladij, 9 velikih in 26 malih križaric; kakor rezerva naj bi služile dvoje linijskih ladij, 3 velike in 4 male križarice. Na novo bi bilo treba torej nabaviti 7 linijskih ladij, dve veliki in 7 malih križaric. Dogotovo naj se do zvršetja 1904. l. S tem postane Nemčija jako močna pomorska vlast, s čimer bo izpolnjena najrdnejša želja cesarja Viljema II.

Karlisti se v Španiji zopet prav opasno gibljejo. Izrabili hočejo narodovo nevoljo radi podeljenja avtonomije Kubi ter hujskajo na vse kriplje. Don Carlos je že izkal velike svote v Benetkah, a je baje ni dobil.

Odškodnino za umorjene nemške misijonarje v Kitaju zahteva Nemčija, da morice usmrté kaznajejo sokrivi kitajske uradnike, sezidajo porušeno misijonsko hišo, plačajo sorodnikom misijonarjev okoli 2 milijona mark ter povrnejo nemški vladi vse stroške ekspedicije. Luke Kiao-šan Nemci ne mislijo zasesti, če jim Kitajci ugodé. Rusija jih baje v teh zahtevah podpira.

Najvažnejša naša naloga.

V.

Vrnimo se k napominanemu, za nas sedaj najvažnejšemu vprašanju: Kako dvigniti materialni blagostan slovenskega naroda?

Gledati je najprej na to, da ono, kar proizvajamo že danes, proizvajamo v večji in v razumnejši (racionalnejši) meri. Mislimo v prvi vrsti poljedelstvo in vinogradstvo. Tokrat časa sledeč, moramo si ustanoviti nekako poljedelsko industrijo, ki vporablja kolikor možno moderne pripomočke tovranske tehnike. Ker so poslednji pojedinim malim kmetom nepristopni, morale bi se ustanovljati kmetске za druge in asocijacije, ki bi omogočile vporabo agrikulturnih strojev. Take produkcijske zadruga morale bi za svoje proizvode ali produkte seveda imeti dobra odjemališča. Kako slabo se danes skrbi za izvažanje ali eksport tega, kar proizvajamo! V Gradcu n. pr. pijo skoro sama avstrijska vina, štajerskih in kranjskih pa ne poznajo!

Proizvozniki naj bi po možnosti direktno bil v zvezi z odjemalci; parasitika židovska prekupčija mora se vsekakor preprečiti.

Sadje je bi se dala z vinorejo vred veličansko dvigati. Teta uš je naučila naše ljudi, posebno štajerce, k razumnemu obdelovanju vinogradov. Pojdi na Bizelsko, v Pišce itd. in videl boš, kaj pomeni racionalno proizvajanje, ki obstoji še le par let! Da, v kratkem času se naredi veliko premoženja, če imaš razum in resno voljo. Sadje (mošt) bi bilo z vinom vred lahko vir našega materialnega blagostana.

Živinoreja je pri nas tako pomenljiva, da jo nekateri višje ceniijo kakor poljedelstvo. Mlečni proizvodi (sir, maslo) bi prinesli v naše dežele dosti denarja. V Tolminu so baje v tem oziru že dosegli veliko, kakor so sploh tam jako izurjeni in praktični ekonomski.

Vrtnarstvo bi se dalo (kakor blizu Tista) tudi močno spopolniti.

Senožeti v planinah niso brez pomena.

Obrtništvo je pri nas tudi še nerazvito. V malem samo obrt soro ničesar ne nese. Tudi v tem oziru so Goričani že precej dosegli, posebno kar se tiče mizararskih del. Govori se o trgovskem pomožnem društvu za male obrtnike na Goriškem.

Obrtne šole, za živila razne strokovne šole, poskušališča za mošt, svilo itd. morale bi se povzod ustanovljati; in naši sinovi naj ne bi rinili le v gimnazije, ampak obiskovali poleg realk tudi kmetijske, obrtne in druge praktične šole.

V tem oziru bi morala calo vlada kaj pripomoči, saj prisiljevati bi jo bilo treba, da ustanovi nekaj praktičnih učilišč v naših deželah.

Kar se tiče naše industrije, smo še v povojih. Pa kakor i Čehi pred 20 leti niso imeli skoro nobene industrije in so danes že pravej močni (zlasti vsled akcijskih društev), tako bo tudi pri nas, četudi z malim začetkom, treba gibanja. Seveda je začetek težak, nezaupanje občinstva je s kraja opravičeno veliko; pa vender se mi zdi mogoče in potrebno, da se spravi stvar kako v tir. Tudi menim, da je potrebno, da se naši denarni zavodi udeležajo takih akcijskih podjetij, da bi nam naš kapital produktivno vender več nosil nego uboga 4%. Naše posojilnice so pa na drugi strani preneugodne za dolžnike. Obresti po 6% so, kakor pravi neki sicilijalni ekonom, za naše dni, ko že država posojaja po 4%, naravnost oduševski. Sistem treba torej spremeniti. — Prva skrb pa nam bodi, da ne bode s našim denarjem gospodarili tujei, kakor se to godi pri mogočni kranjski hranilnici in drugod!

Nepotrebno je pripomniti, da si moramo i trgovino osvojiti. Brat k bratu!

Skušal sem podati okostje za praktično ekonomično organizacijo slovenskega naroda.

Še bi se dalo pisati, kako denar ohraniti v domovini. Pomislimo le, da naši akademiki sami

Dalje v prilogi

Mala porednica pa je povedila sramežljivo svojo glavico, pritisnila še tesneje svoje peroti na se ter s lahkim smehom odgovorila: „Tako visoko se vender ne morem popeti!“

„Dobro, dobro!“ je zakričala opozicija.

„K stvari, k stvari!“ zakodakale so društvene kure, načelnica pa je ošinila Lavro s pogledom, ki je bil strupenejši od ciankalija.

„No, poglej jo!“ zakriči hkrati mlad petelin, ki je baš mutiral. In vse mlade kure so se ozrle vanj, imejale se in gokale ter bile očarane radi njerove hrkosti.

In tretjič je pričela gospica Lavra: „Hotela sem samo povedati, da sem se danes v jutro sprehajala s svojim zaročencem“ (smeh in častitanje) „po žitjašču; takratva zagledala nakrat Pajkovko, prišedšo iz skednja. Oba sva se seveda zelo bala, da bi naju zapačila, (Seveda!) zato sva se skrila pod mal grmiček tik meje. Tu sva torej stala ter gledala, ker bila sva oba prav zelo radovedna.“ (Seveda, to se razume, gospica!) „In tu sva zapačila, kako je oprezno gledala okolu sebe, in ker ni bilo videti nobene kure v obližju, je naredila teta s klunom znamenje v gnezdo, in tu — in tu...

(No, le pogumno naprej, mamzel!) in tu se pravidno prikaže star, plesnivo rumenkast petelin, ki je bil našemu velespoštovanemu dirigentu prav hudo podoban. (Inenitno! Živio! Pat! Čujte dalje!) „Oba dva sta pokrila hitro neko jamo, potem sta pa odšla zopet vsak svojo pot, na dvorišče nazaj“ (Haha ha!) „Bila sem seveda še bolj radovedna“, (Seveda! To smo že slišali) „odbrekala sem nato slamo s luksje proč in našla gnezdo, v katerem je bilo štirideset jajec!“ (Hura! Kikiriki! Štirideset jajec! Žvela naša rodovitna teta! Hihi! Žvel povodja! Dol s teto!)

Strašna zmešnjava je nastala mej zborovalci, kričali in vpili so drug drugemu v kljun, petelini so peli, kure so kokodakale, dirigent pa, kateremu se je posrečilo mej govorom gospice Lavre stati na jedni nogi, hoteč družbi s tem imponirati, je padel zopet na obe nogi nazaj.

Teta je dobila zopet nervozen popadek, brčala je z mogama, tolkla s peroti, in preobračala tako grozno svoje oči, da so se njeni somišljeniki bali zanjo.

Tu pa je stopila neka društvenica naravnost k gospici Lavri, katere je še vedno stala na svojem

prostoru in dejala: „Saj nimate nikakih dokazov! Lazeta!“ je kričala z bliskajočimi pogledi in s gorečim grebenom; „nobenih dokazov nimate! Mogoče je znesla tista jajca kaka druga kura! Ali pa ste napačno videli!“

Tedaj pa je dvignila gospica svoji peroti in izpod njih se je vsulo na zborovalce pepelkasto in plesnivo rumenkasto perje. „To perje sva našla jaz in moj zaročenec v gajezdu“, je govorila ljubko; „jajca pa so bila še napol odprta, kajti v njih so bila že piščeta“.

Ta novica napravila je veličanski vtisk na množico.

Petje zmagujočih petelinov in jok blamiranih kur je zadonel po dvorišču, kajti peresa bila so brez dvojbe pepelkaste tete in s platoničnih pradušljivega pevovodje.

Tiho in s povešenim kljunom so stali društveniki. Opozicija je triumfiralna in pevovodja je izginil.

Uboga teta pa je ležala nezavestna na govorniški tribuni. In ko so jo varno vzdignili, da jo peneró z voza, so našli, da je v svoji globoki dušni žalosti znesla zopet jedno jajce... To pa je bilo samo zaprtak.

puščajo vsako leto okoli 100 000 gl. na Dunaju in v Gradcu. Ne silijo nas torej že materialni oziri sami na povdaranje najvišjih duševnih potreb slovenskih??

Ne tujim, da bi ekonomska slovenska organizacija ne bila težavna; vem, da je lažje pisati o njej, nego jo o poedinem izvajati. Ali vendar: huda, najhujša sila goni nas v dvanajsti uri k rešitvi važnega problema, kateri bi se imel že zdavna boljše reševati kakor ga rešujemo. Na brzo delo! Naj nam ne upade pogum! Sicer se je, hvala Bogu, začelo že nekoliko gibati, kakor na Goriškem, okoli Celja in drugod. Te početke pa je treba sistematično razširiti.

Če bomo gmotno krepki, duševno silni in v srcu blagi, zajamčena je eksistencija našega naroda, kateri bi bil tako reši problem malega naroda. In tudi, ko bi se ta narod kdaj kako izil v Slovanstvo, vedno bo svetil spomin onih, ki pripravljajo mal in nesrečen rod k boljši bodočnosti!

Ivan Jaroslavčan.

Dopisi.

Iz Kamnika, 26. novembra. Mogoč čas je že preteklo, kar vladajo v naši občini jako čudne razmere radi volitve občinskega odbora. Izvršile so se pred dolgim časom, a vendar še do danes ni prišlo do volitve župana. Ko so bile volitve odborikov izvršene, vložili so se proti tej prizivi. C. kr. okrajnemu glavarstvu, ali, kakor mislimo, nekemu nemškemu uradniku pri tem glavarstvu, tistemu, katerega je njegov nemški somišljenik in kavarar v neki pozni noči v pričo drugih gostov počastil z raznimi prietki, se je potrebno zdelo poročati ces. kr. vladu v Ljubljano, da toliko časa da se pritožbe ne rešijo, ne more več zastopati prejšnji, njemu ne ljubi narodni občinski odbor občine, ampak da se naj razpusti in postavi za vodjo občini oseba, kakor jo zahteva politični urad, ali bolje rečeno, že omenjeni komisar. Občinski odbor se je meseca aprila t. l. res razpustil in vesel svojega uspeha korakal je ta politični zmagovalac po ulicah našega mesta. Zmagal je, ali mi bi tudi lahko smagali proti njemu, če bi vse njegove vrle čine obelodanili, katerih imamo celo kopico, ampak mi postopamo veliko dušnejše, kakor je on proti nam. Potem, ko je bila zmagala dognana, prevzela je vodstvo občine oseba, katere je bila izbrana za posel župana, blizu 70 let stari umirovljeni raddavkar g. Jožef Potokar. Je dina ta oseba zdelo se je torej gospodom sposobna rešiti kamniško občino pogina. Pašuje že v občini preko 7 mesecev, ne vidimo pa nikakega ploda njegovega delovanja, kakor kimanje — da — da, hm, hm. Sestavlil nam je preračun, kateri nam bo povod pritožbam in iz katerega vidimo, da mu je strb za občino deveta briga. Spravil bi rad bodočega župana v zadrego, to mu je pred očmi in to bi bila zmagala in veselje — našega gospoda! Egoističen, kakor poveda, zavzemati je hotel razen posla vodje občine in korporacije tudi prostor v cestnem odboru, ker voli kamniški občinski odbor jednega zastopnika v ta odbor, dal je kot kamniški samovladar sam sebi glas. Postal je odbornik, toda le za toliko časa, dokler ne bo pri najvišji instanci razsojeno, če dandanes odbor obstoji še iz 18 odbornikov, ali samo iz jedne osebe. Mnenja smo tega, da ga ta čast ne bo doletela. Ko so se vršile volitve v korporacijski odbor, privoščilo se je temu gospodu — zaslužnega pokoja —, da se mu prešrbi še kak poseben zaslužek, če se ne more s svojo pokojnino 13 do 1400 gl. na leto in z dohodki loterije preživeti, še mesto načelnika meštanske korporacije. Mislili smo: sedaj imaš dosti. Toda varali smo se! Biti hoče po želji gotovega gospoda tudi župan. Saj ta plača tudi nekaj znaša na leto, posebno kakor se en zdaj izplačuje pri občini. Upamo, da Bog te časti psevdoklerikalca ne bo prejuntil. Ker je vedel, da od narodne napredne stranke sploh ne sme misliti na kako kandidaturo, zvezel se je s klerikalno stranko, misleč, da bo šlo tako. In res se mu je posrečilo, da je od te stranke celo v 3. razredu izvoljen bil. Danesga, spoznavši njegove namene in one političnega komisarja, ta stranaka ne mara več, ker je uverjena, da jo vodi za nos, in da je sluga onih uradnikov, ki ga izkoriščajo v politične namene ter da mu je vedno bil smoter „nadvladovanje“. Tega mu pa mi ne privoščimo. Pitožujemo se sem in tje, toda gospoda ima za naše pritožbe kosmata ušesa in tista bitrost je tudi minula, odkar se je posrečilo merodajnim krogom postaviti absolutnim vladarjem g. Potokarja. Sedaj spi vse. Od nikatere strani se ne dobi odgovora, mi čakamo le še jeden čas mirno, potem pa, ko bo deželni zbor zboroval, naprosili bomo kakšnega gospoda deželnega poslanca, da prav resno popraša gospoda deželnega predsednika, kdaj da mu s tem razmeram konec narediti, ali mu je morda vsa stvar le za šalo? Potem bo mogoče, ako bo odgovor za nas negoden, kar tudi pričakujemo, saj vemo kako se od tukaj vsiki vladu o nas poroča, baš kakor da bi bili mi sami Nemci à la Wlf da spravimo posebne stvari na dan, kar pa ne bo posebna čast nekaternikom.

Od Kolpe, 26. novembra. Kako nesmiljeno tlačiti železna roka Khuen-Hedervarija brate Hrvate, čita se dan na dan v časopisih hrvatske opozicije. Toda komur je znana ondota tiskovna svoboda, vé, da ne pride niti jedna desetina madjaronskega nasilstva mej čitajoči svet. Nima naroda v Evropi, ki bi bil koncem devetdesetega veka tako tlačena kot je hrvatski. Osebito težko stališče imajo vneti rodoljubi v onih okrajih, v katerih je saborska večina, to slepo poslušna orodje banovo, po znaem italijanskem receptu razveljavila volitve opozicijskih poslancev, izvoljenih vkljub nečutenemu vladnemu nasilstvu, deloma jednoglasno. Z orlovim očesom pazijo pandurji in orožniki, uradniki in njih vohuni na vsak njihov korak in najnedolžnejši pogovor s katerim svojih somišljenikov zadostuje — ovadba je gotova in haji v črne bukve ž njimi. No, če bi se razgovor sukal o politiki, potem pa drugače zagodejo. Za primer samo jeden slučaj: Vselu Z... živi J. Š., trgovec z vinom in lesom, mož mirnim pošten od nog do glave, kateremu se ne more drugo očitati, kot da je sin odličnega rodoljuba, ki je svojo deco v pravem domoljubni vzgoji in ima je dno to veliko napako, da vroče ljubi svoj dom in ubogi svoj, od vseh strahov zatirani narod. Pred kakima 2 mesecema dobi nenadoma odlok kotarske oblasti v V..., s katerim se mu brez vsacega povoda naloži hišni zapor. Had udarec je to zanj, ker jesen je tu in treba iti vina nakupit, žago ima tudi na kranjski strani in potrebno je delo nadzirati — prosil torej, da se osvobodi nezasluzene kazni, ali zastoj so vse prošnje, molči in doma ostani, glatle se odgovori. Sla ga primora, da se poda čez Kolpo na Kranjsko zaradi nujnega trgovskega posla. Kotarska oblast sezna to njegovo veliko pregreho in kaznuje ga z globo 30 gl., ter mu zagrozi s strogo jedo ako še kaj takega stori, in tako mora doma čepeti, ker celo mej svoje sovaščane ne sme iti. Da njegova trgovina vsed tega propada — kaj to njih briga, saj potem, ča ga gmotno uničijo, jim ne bo več nevarno. Grotno je, kako se postopa pri iztirjevanju davkov. Esekutor s pandurji in žandarji pride na pašinec ter zarubi in takoj odžene vso na paši se nahajajočo živino brez ozira čegava je, in je-li dotični gospodar davek plačal ali ne. Tu ne pomaga noben ugovor, kajti orožnik z nabito puško vzene vsacega brzo v kozji rog. Pozeje, ko dokaze pri Penci in Palatu, da je davek že plačal, vrne se mu živina, a nikdo mu ne povrne potov, zamude in stroškov, provzročenih s takim nezakonitim postopkom. Ni čudo tedaj, ako inace tako mirnemu narodu kri vskipi, in da na stanejo nemiri, ako ni pri roki trezno mislečih in na narod pomirljivo upravljačih mož. V Pluškem, kjer ima svojo stolico pravoslavni vladika, razburilo se je prebivalstvo radi madjarske zastave. Ludstvo zbralo se je pri cerkvi in ni se hotelo raziti na prigovarjanje vladike in popa, rojakov in činovnikov — ker jim ničesar ne veruje. Šla ko je poznani rodoljub — katoliški duhovnik — razložil, da je govorica o razobešenju madjarske zastave neresnita, podalo se je pomirjeno demor. Kotarska oblast dala je nato nekoje izmed njih zapreti. Kakor se mi za trnje iz verodostojnega vira, postopalo se je z njimi nečloveško. Stražili so jih v slabih hlevih in nago varjali, da naj obdolženi dvojico odličnih trgovcev — katolikov —, da sta jih ona nagovarjala k puniti. Obljubili so jim, da ne bodo, ako tako izpolnijo, nič kaznovani, in ko ni nič pomagalo, začeli so jih stradati in pretepali, da jih s tem hkrivemu svedočenju prisilijo. Siromašni, a pošteni trpici pretrpeli so raje vse, nego da bi neresnico govorili. Jeden izmed njih postal je že žrtva nečloveškega postopanja. Več dni mu niso dali ničesar jesti, tem pridneje so ga pa pretepali, tako da je revček vsed tega znorel. Zvezali so ga in vlekli v več ur oddaljeni Oguin — ter mej potjo tako pretepali, da je še isto noč v ječi umrl. Tako človekoljubno postopa toli hvalisan Khuen-Hedervarija vladu z ljudmi, ki se ne dajo zavesti za pot izdajstva in laži. Zlostno pri vsem tem je pa, da se dobi mej duhovniki gorečih pristašev tega pogubnega sistema. Poznani župnika, ki je v priki njegovih pobudov v sosedni Kranjski, navdušen domoljub — a doma v svoji župi zagnan Mahar, dsi tudi bi se mu morale oči odpreti vsled dogodkov pri zadnji volitvi — ko so pred njegovimi očmi strelali na ludstvo in ubili nedolžno ženo z detetom. Toda mi bi rad postel kanonik — in kaj njemu ludstvo mar — kojmu ga je osoda postavila voditeljem. Toda kakor so Hrvati prestali težke in buras čase turških navalov častno in srečno, istotako prestali bodo tudi ero Hedervari, in najtepe se bo tu obistinila njih prislovic: „vaka sila do vremena“.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 1. decembra

— (Osebnost vest) Deželni poslanec in na mestnik dež. glavarja gosp. Leon graf Auersperg je odložil svoj mandat.

— (Občinski svet) imel bode danes zvečer ob 6 uri v telovadnici mestne šole v Komenskega ulicah izredno sejo.

— (Prvi žid v državni službi na Kranjskem.) Nedavno tega smo poročali o imenovanju dveh novih drž. inženjerjev pri deželni vladu kranj-

ski. Jeden izmed njih, gosp. Bloudak, nam je znan kot strokovnjak in mi mu čestitamo na imenovanju. Drugi imenovanec je g. Grünhut. Tega gospoda nam je poslala osrednja vlada iz ministerstva, kateremu je bil kot pristav iz Gorenje Avstrijske pridružen. Pomankanje domačih tehnikov je vzrok, da se polnijo mesta na Kranjskem s tujimi, deželna jezika ne moremo imi in našemu narodu večinoma nesprotnimi uradniki. Privikrat pa se je v naši deželi primerilo, da dobi drž. inženersko mesto žid. Gorenja Avstrijska se je znala g. Grünhuta ubraniti in je dosegla, da je bil premeščen v ministerstvo, kjer je bil neškodljiv, zdaj pa je zadela kranjsko deželo sreča, da je dobila tega, jezikovno nezmoglega gospoda Morda poroče vlada, da drugega inženerja ni mogla dobiti, in da je bila vesela da je sploh koga dobila. A ta izgovor je pabel. Vlada naj skrbi za naraščaj, naj da slovenskim sinovom naše dežele priliko, da se posvetijo tehniškim študijam, in ne bo jej treba importirati židov. To importiranje je obžalovati kakor tudi strogo, s katero po stopa g. dež. predsednik proti domačim uradnikom, katere skoraj sili iz državne službe.

— (Društvo zdravnikov na Kranjskem) ima v petek dne 3. decembra, ob 7. uri zvečer, v klubovi sobi hotela pri „Slonu“ svoj 36. redni občni zbor, kateri bo sklepčan, ako bo najmanj 12 udov navzočih. Dnevni red: 1.) Letno poročilo, računski zaključek in proračun za leto 1898 2.) Poročilo o Löschnerjevi ustanovi. 3.) Volitev načelnictva in revizorjev za letne račune. 4.) Določitev časnikov. 5.) Predlogi. V zadnji mesečni seji izvoljena anketa predložila bode občnemu zboru več predlogov. P. n. društveniki blagovolci naj tedaj mnogoštevilno udeležiti se zborovanja. Predlogi se tičejo premebe stanovanja, kako naj se prispevki vnanjih članov uporabljajo za Löschnerjevo ustanovo, društvene knjižnice, kako povzdigniti društveno življenje.

— (Repertoir slovenskega gledališča) V četrtek se bode predstavljala nova igra „Tretja hči“, veseloigra v irah dejanjih, ruski spisal Viktor Krylov. Ta igra spada mej najznanejšim proizvede ruske dramatične knjižavnosti in se je tudi v Pragi na narodnem gledališču predstavljala s največjim uspehom ter se ohranila stalno na repertoiru.

— (Slovensko gledališče.) Sinočna predstava opere „Ples v maskah“ je privabila jako mnogo občinstva. Predstava sicer ni bila na isti višini, kakor prva in sicer vsled prehlajenja gospd. Ševčikove, vendar v vsakem oziru dostojna in lepa. Občinstvo je vse soliste opetovano odlikovalo z najživahnejšim pleskanjem. Sosebno pa je odlikovalo izbornu, najsplošnejšo simpatijo uživajočo altistino gospd. Horvato in edinega tenorista g. Raskoviča, z očitnim namenom, da jima da na ta način zidoženje za krivico, katero jima je storila „La bacher Zeitung“. Gospd. Horvato je bil vročen lep šopek z belimi trakovi, g. Raskoviča krasen venec z rdečimi trakovi, kar jima bodi v dokaz da ju občinstvo ceni po zaslužanju, in da ju zna po potrebi tudi braniti proti uradnemu listu.

— (Pobotnice o službenih prejemkih) V državnem zakoniku z dne 30. m. m. št. 252, se je razglasil predpis, kako postopati glede osebnih dohodarine in plačarine pri službenih prejemkih, ki jih izplačujejo dvorne, državna in javne zaklade blagajnice ter blagajnice c. i. kr. zasebnih in redbinskih zakladov. Po tem predpisu morajo plače likvidirajoči organi davčnemu oblastvu naznaniti osebe, ki dobivajo službene prejemke pri omenjenih blagajnicah ter ob jednem izkazati njih ime, bivališče in posel. Oozarjajo se toraj vsi tisti, katerim izplačujejo te blagajnice službene prejemke, mej koje je všteti tudi mirovnine in oskrbovalnine, na to določbo s pristavkom, da jim bode treba vsako leto, in sicer redoma v mesecu decembru, sicer pa tudi vselej takrat, kadar prikrat prejmejo novo nakazano plačo ali kadar se prevelijo, na dotičnih pobotnicah naznačiti bivališče (ulico, hišno številko).

— (Mestna hranilnica ljubljanska) Meseca novembra leta 1897. uložilo se v mestno hranilnico ljubljansko 586 strank 275 305 gl. 30 kr., 511 strank pa vzlgnilo 185 957 gl. 45 kr.

— (Tatvina) V ponedeljek zvečer prišel je k stariarju Greg rju Gugelnu na St. Jakoba nabrežji okoli 30 let star možki, male, močne postave, črnih las in brk, oblečen v rujavo zimsko suknjo in govoreč nemški in laški. Na zahtevanje pokazal mu je starinar več srebrnih veržic, izmed katerih si je jedno izbral in potem rekel, naj jo starinar shrani do drugega dne, ker nima sedaj pri sebi denarja. Vse to bila je le zvijača in si je ta človek le hotel ogledati prodajalno. Zapazil je, da ni bil Gugel razstavnega okna dobro zaprl in ko je od-

šel iz prodajalnice, odprl je okno in ukradel 7 ali 8 žepnih nr.

— (Žepna tatica) Na današnjem tedenskem sejmi klatila se je žepna tatica, ki je neki ženski izmaknila desetak. 2 kroni, 30 kr. drobiža in 2 loterijska listka. Denar je bil v rudeči usnjati denarnici. Neki drugi ženski je vzele 5 srebrnih goldinarjev in okoli 25 kr. drobiža, kateri je imela v rujavi usnjati denarnici in tretji ženski pa petek, 6 srebrnih goldinarjev, 1 krono in okoli 60 kr. drobiža.

— (Izpred porotnega sodišča.) Včeraj bili sta pri tukajšnjem porotnem sodišču dve obravnavi. Pri prvi bil je 27 let stari Ivan Žitnik, bivši trgovski pomočnik v Ljubljani, obtožen hudega tatvine. Dne 14. septembra letos našel je Skabrnjetov potovalec g. Alojzij Pirnat na stopnicah poleg prodajalnice 15 svilenih robcev v nekem zaboju. Na vprašanje, kdo je pustil blago na stopnicah, ni se oglasil nikdo. Drago jutro pa so robci izginili. Vsi Skabrnjetovi uslužbenci bili so zadovoljni s tem, da se izvrši pri njih hišna preiskava, le obtoženec je ugovarjal, a ko mu to ni pomagalo, priznal je Pirnatu, da je on vzel robce. Pri hišni preiskavi, ki se je izvršila takoj v Žitnikovem stanovanju, našlo se je jako mnogo manufakturnega blaga, gotovine, dragocenosti in hranilna knjižica z vlogo 3000 gl. Preiskava je dognala in obtoženec sam priznava, da je ukradel kot trgovski pomočnik pri trgovcu Mozetu v Gorici za 938 gl. blaga in 3400 gl. v gotovini, iz Sossove konkurzne mase blaga za 667 gold., iz Bayerjeve konkurzne mase za 511 gl. in končno pri Skabrnjetu za 1240 gl. Blago je Žitnik prodajal raznim trgovcem na deželi. Žitnik bil je obsojen na dve leti težke ječe, poostreane z enim postom mesečno. — Pri drugi obravnavi bila je bivša hišna pri baronu Liechtenbergu, Katarina Göttersdorfer, ki je bila obtožena hudega tatvine, obtožba oproščena.

— (Občinske volitve v Spodnji Šiški) Pri volitvi v šišski občinski zbor so bili izvoljeni gg.: Franc Kauschegg, Janez Zorman, Jožef Vodnik, Jakob Burger, Peter Keršič, Janez Jenko, Fran Burger ml., Boštjan Tomc, Karol Ziegler, Jakob Jesih, Martin Marinka in Josip Seidl — vsi odločni in zanesljivi pristaši narodne napredne stranke. V občinsko predstojništvo so bili izvoljeni: županom g. Kauschegg, desedanjči za občino jako zaslužni župan, častni občan in ces. kr. davčni nadzornik, kateri je bil izvoljen soglasno; I. svetovalec g. Jož. Vodnik, II. svetovalec g. Peter Keršič, III. svetovalec g. Janez Jenko. Novi odbor je tak, da bo občini veliko koristil. Volilcem pa čestitamo, da so se ubranili tiste majhne, a usiljive in teroristične stranke, katera je brusila pete na vsi moč, da bi naredila kakšno zmešnjavo, kar pa se jej ni posrečilo. Živeli napredni narodni volilci!

— (Deželni glavar štajerski) grof Gunda kar Warmbrand je resigniral. Dotično naznailo vročil je včeraj namestniku markiju Baquette mu.

— (Demonstracije v Mariboru) Tudi mariborski špizurgarji so se razveselili Badenijevga odstopa in so to svojo radost izražali z demonstracijami. Predvčerajšnjim zvečer so priredili bakljado in razsvetlavo. To meščanstvo z omiko rovtarskih blapcev je razgrajalo po ulicah in razbilo šipe onih oken, katera niso bila razsvetljena. Razbili so šipe knezoškofove palače, dalje v semenišči, v stanovanji mestnega župnika in v stanovanji slovenskega rodoljuba dr. Jerneja Glančnika. Pred stanovanji duhovnikov je sodrga kričala: „Nieder mit den schwarzen Hunden“, pred stanovanji slovenskih posvetnih rodoljubov pa: „Nieder mit den windischen Hunden“. Mestna policija je vse to divjaško počenjanje mirno gledala. Ni čuda! Saj jo vodi kasirani okrajni glavar Tax, kateri svojega nemškencijonalnega mišljenja ni nikdar prikrival.

— (Katoliško politično in gospodarsko društvo) za Slovence na Koroškem napravi v nedeljo dne 12. decembra t. l., ob polu 4 uri popoldne, javen shod pri gospodu Hanžiču v Hovdah pri Domačalah s sledečim dnevnim redom: 1) Pozdrav predsednika. 2) O kmečkih potrebah. 3) O političnem položaju. 4) O šolah. 5) Pozamezni navsveti. 6) Prosta zabava in petje.

— (Demonstracije v Celovcu) Piše se nam z dne 29. m. m.: Včeraj sem že poročal, kako je prišel naš državni poslanec Dobernik in kako je bil vzprejet. Danes bočem ono poročilo nadaljevati. Pijana družba valila se je od kolodera proti magistratu, mi jo potjo prepevaje same izvajajoče pesmi. Pred magistratom se ustavi, in celovški srednješolski dijski stopijo v kolo in zapoje „Die Wacht am Rhein“. Ali ni to značilno? Res, čudno je vzgojena ta mladež! Po-

slanec Dobernik pa je raz okna mabljal prepevajoči deci, kakor Wolf dunajskim vsučiliščnikom, samo da jim ni vpiti veli „Hoch Allddeutschland!“ (Morebiti je na to pozabil) Ker se je tem mladščem tako „izvrstno obnesla ta demonstracija, drznili so se nekateri celo potem čez dan izzivati in sponašati se, če je kdo izmed potnikov slovenski govoril. Tako se vzgaja mladina na Koroškem, ko vlada pri nas znani „prezaslužni“ deželni predsednik Schmidt-Zabierow! — Toda tožbe ni bilo vse, ampak popoldne so se spomnili tudi rdečkarji, da so tudi oni dolžni se pokazati. In res, ob 5 uri popoldne drzila se jih je cela tolpa grozao tuleč in razgrajajoč po mestu. Pred poslopjem deželne vlade se ustavi in iz sto in sto gl. se čuje glas: „Nieder mit der Regierung!“ Vse pa najbolj ilu struje to, da niso nikjer videli policaja ali sploh varnostne straže. Vsi so se menda poskrili. Smelo se lahko trdi, da je magistrat sam kriv cele demonstracije! Tudi ponoči slišalo se je grozno vpitje — pravo za pravo kakor rjovenje v kakem zverinjaku — na Novem trgu, kjer igra po navadi vojaška godba, in donela je zopet „prelepa“ pesem „Die Wacht am Rhein“. Kdo je tu prepeval, sicer ne vem, ker se nisem upal preblizu, da bi mi v svoji veliki tevtonski razkačenosti ne razbili glave, izvedel pa sem pozaje, da so bili to „višji“ gospodje, nekateri celo v cilindrih. Vlada, še manj pa mesto nista storila čisto nič, da bi vzdrževala red, samo dva oddelka 17. pešpolka sta bila baje pripravljena do 2 ure ponoči za vsako potrebo. — Socijalni demokratje so včeraj zvečer na skočili hotel „Kärntnerhof“, kjer je imelo svojo zabavo „Krščansko meščansko in trgovsko društvo“ ter precej šip s kamenjem pobili. „Nieder mit den Pfaffen!“ bilo je slišati. O prijetno je v Celovcu!

— (Dr. Alojzij Kraut) odvetnik v Celovcu, naznanja vsem rojakom iz pliberskega in bližnjih sodnih okrajev, da bode pričesni s torkom dne 7. decembra t. l. naprej vsaki torek uradoval v Pliberku v pritličju hiše gospe vdove dra. Wanka na trgu.

— (Razpisane službe.) Dango provizorično učno mesto na II. razr. ljudski šoli v Beli peči s plačo IV. plač. razreda. Prošnje do dne 18. dec. t. l. c. kr. okr. šol. svet v Radovljici. — Pri c. kr. okrožnem sodišču v Celju služba jeteiškega nadzornika in mesto sluga. Prošnje do 17. dec. t. l. pri c. kr. okrož. sodnem predstojstvu. — V okrožju celjskega s. d. d. šest mest sodnih slug z sistemiziranimi plačami. Prošnje do 17. dec. t. l. pri c. kr. okrož. sod. predstojstvu. — Mesto učitelja-voditelja na jednorazredni ljudski šoli v Radovci s plačo III. plač. razreda z doklado voditelja 30 gl. in naturalnim stanovanjem. — Drugo učno mesto na dvorazredni ljudski šoli na Vinici s plačo IV. pl. razreda in z naturalnim stanovanjem. Prošnje do 15. decembra pri c. kr. okr. šolskemu svetu v Črnomlju.

* (Mej nemiri v Pragi) pri katerih je vojaštvo streljalo ter je konjenštvo maskiralo narod, je bilo 50 ljudi zapetih in nad sto ljudi ranjenih. Razburjenost je še vedno velika. Češko dijaštvo hoče imeti demonstrativen obhod po mestu ter re agirati proti izvajajočemu praznovanju „nemškega društva“ 80letnice Mommse na.

* (Gimnazijalska revolucija) V Požegi so se gimnazijci čisto pritčevali, da je prof. M. Poljak prestrog. Dne 23. t. m. je prišel profesor v VII. razred, tedaj so začeli dijski upiti in razsajati. Profesor jih je pokaral, a dijski so plavili nanj ter ga pogнали s silo iz sobe. VII. razred je bil nato takoj zaključen in vsi dijski izključeni.

* (Smrt nezvestemu ljubimcu) Pred kratkim je prišel k praški policiji ves preplašen mlad mož, žid Sonnenschein, kateri se je samega strahu skoro onesvestil. Poslal je policijo, naj ga brani njegove nekdajne ljubice, neke igralke v Badimpešti, katere se je bil naveličal ter se poročil s hčerjo bogatega trgovca. A njegova prejšnja izvoljenka mu je zaprešla, da ga umrli. Zaman je bilo umikanje, potovel je na Dunaj, Berlin, Drazdane, Stuttgart, pa povsod mu je kakor slaba vest sledila razjarjena igralka. Prišel v Prago je vzel v privatni hiši stanovanje, s t. d. ona se je nastanila v isti hiši pri hišniku. Ko je hotel zjutraj Sonnenschein ostaviti hišo, ga je igralka napadla s velikim trudom se jej je iztrgal iz rok ter hitel naravnost k policiji, katera je napadalko aretovala.

* (Samoumor radi štirih parov črevljev.) Hčer dunajskega odvetnika, Adela Ericha je obdolžila neke črevljarka, da jej je v srečanju t. l. ukradla štiri pare črevljev. Gd. Erich je bila radi te krivične obdolžitve tako egerčena, da je popadla železen drog ter natokla ž njim črevljarko in njeno postrežkinjo, nato pa hotela uteči. Policija jo je zgrabila in odpeljala v zapor, odkoder jo je rešil oče. Radi napada in radi čevljev bi se bila imela zogovarjati pred sodščem. A njo je kriva obdolžitev tako hlela, da se je z revolverjem ustrela, pustivši materi pismo, v katerem izroga izreka, da je ne-

dolžna. Črevljarka pa je vedno trdi, da je Erich tatica.

Darila!

Uredništvu našega lista je poslala: **Za družbo sv. Cirila in Metoda: „Frelh“** družba pri Struktju za Škofov „piškot“ zadnjega novembra 6 kron. — Živeli rodoljubni darovalci in darovalke in njih nasledniki!

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so od 5.—25. novembra poslali: O. g. Avgustin Skočer, kurat v Gradcu, 5 gl. za mesec november. — Prijateljska družba v Ogulinu 4 gl. 20 kr. — Podružnica v Železnikih po g. J. Damšarju 30 gl. — O. g. Ivan Hladnik, kurat na Gočah pri Vipavi, 2 gl. — Podružnica za St. Kaucijan in okolico na Kor. 23 gl. 35 kr. — Slavna Posojilnica v Cerknici 10 gl. — Ženska podružnica v Cerknici po g. Mariji Werli 130 gl. — Ženska podružnica v Idriji po g. Natashji Šepetavec 50 gl. — Gosp. trgovec Križnik v Metniku 10 gl. 50 kr. — Sent-peterska ženska podružnica v Ljubljani po gospej Trčkovi 393 gl. 78 kr. in od zbirke na skupščini 78 gl. 18 kr. — Nekdo z Begunskega „za prešice“ 10 gl. — Podružnica v Laškem Trgu 29 gl. 48 kr. — Vesela družba „pri Cajcarju“ v Strazhu poleg Kranja 1 gl. 32 kr. — Podružnica za Priblo Ves in okolico po g. J. Lipušu 7 gl. — Po g. Josipini Kraighr v Postojni samosto venca na rakev umrlega kanonika Hofstetterja so darovale postojnske gospe 15 gl. — G. Jos. Braso nelli, župan v Čiažatu, iz nabiralnika 5 gl. — G. Jos. Korman, blagajnik „Gozdarskega društva pri Sv. Lorenca v Pušcavi“, 10 gl. — Podružnica v St. Juriju ob juž. žel. po g. J. Čuleku 74 gl. — Moška podružnica v Idriji 30 gl. 37 kr. — Za tako velikodušno podporo vsem prijateljem družbe: slava in hvala!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Književnost.

— „Slovanski svet“, šte. 15 prinaša to-le vsebino: Slovani, na straži! — Delegacije. — 8 milijonov je več nego 15 milijonov. — Prvi snieg. (Pesem VI. J. Teharskega) — Lepa čestitka. (zložil Janez Bilc) — Vladimir Ivanovič. Dalje. (B. židar Tvorcov.) — Slovenski dijski živelj — nekdanj in sedaj. († Janko Vencelj.) — Rusa in zahodni Slovani. — Kratak odgovor članku „Rusa in zahodni Slovani.“ (Napisal dr. M. Murao.) — Drobline. — Razgled po slovanskem svetu. — Književnost — Slovence in Srbo-hrvatoma na Dunaju.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 1. decembra. Uradna „Wiener Zeitung“ prijavlja danes 17 lastnoročnih cesarjevih pisem, nanašajočih se na premembo ministerstva. Na prvem mestu prinaša pismo grofu Badeniju. Cesar izreka Badeniju svoje priznanje, da je od dneva, ko je prevzel sestavo ministerstva, pa do odstopa, imel samo željo in najboljšo voljo, koristiti z vsemi svojimi močmi državi, ter mu izreka za njega požrtvovalnost, za izkazano zvestobo, za lojalno in vestno delovanje najiskrenejšo zahvalo in ga zagotavlja neomajane blagonaklonjenosti. Odstopivšim ministrom izreka cesar zahvalo. Ledebur, Glanz, Rittner in Guttenberg so dobili red železne krone prve vrste. V pismih Blinskemu, Glanzu, Gleispachu in Rittnerju pravi cesar, da si pridržuje njih nameščenje v drugih drž. službah. Naposled sledé imenovanja novih ministrov, katerih imena je „Slov. Narod“ že včeraj naznanil.

Dunaj 1. decembra. „Slovanska krščansko-narodna zveza“ je imela sinoči do pozne noči sejo, v katerem se je posvetovala o političnem položaju. Izdala je komuniké, v katerem pravi, da se je izrekla, naj se sedanja parlamentarna večina na vsak način ohrani, ker je interesom države in narodov najbolj primerna, in da je svoje zastopnike v parlamentarni komisiji desnice pooblastila, sporočiti ta sklep komisiji. Slovanska zveza je nadalje vzela z zadoščenjem na znanje poročilo, da je parlamentarna komisija desnice se izjavila za popolno solidarnost desničarskih strank in sklenila, da bode v vseh slučajih postopala v popolnem soglasju z desnico. Končno se je klub izrekel za to, da se jezikovne naredbe ohranijo neizpremenjene in izjavil, da bi na vsako premembo naredb odgovoril z odklonitvijo nagodbene provizorija.

Dunaj 1. decembra. Ministerski predsednik baron Gautsch se je danes posvetoval s I. podpredsednikom dr. Kramarjem, s če-

škim veleposestnikom grofom Palffyjem, z nemškokerikalnim intrigantom Dipaulijem in z nemškoliberalnim veleposestnikom grofom Stürghom.

Dunaj 1. decembra. Novi ministri so bili danes zapriseženi. Poprej je bil grof Ba deni pri cesarju Avdijencija, v kateri se je Ba deni poslovil od vladarja, je trajala izredno doigo. Ba deni zapusti jutri Dunaj.

Dunaj 1. decembra. Konservativni veleposestniki so imeli danes dopoldne posveto vanje o parlamentarnem položaju, katerega se je udeležilo tudi več somišljenikov, ki niso poslanci. Češki klub se je lanes po posebni deputaciji pritožil pri Gautschu radi postopanja praške državne policije.

Dunaj 1. decembra. Uradniki finančnega ministerstva so se danes jako presrečno poslovili od Bilinskega. Novi finančni in novi trgovinski minister sta že prevzela vodstvo svojih ministerstev. Odklonila sta vsak posebni vzprejem.

Dunaj 1. decembra. Iz verodostojnega vira čujem, da pojde tržaški namestnik vitez Rinaldini v kratkem v pokoj in da pride na njegovo mesto tirolski namestnik grof Merwoldt.

Dunaj 1. decembra. V ministerskem predsedstvu in v ministerstvu notranjih del se zgodé važne personalne premembe. Vodja prezidjalne pisarne v ministerskem predsedstvu Freiberg gre v pokoj in pride na njegovo mesto dr. Evgen pl. Hanenschield, kateri je doslej služboval v naučnem ministerstvu in je bil danes imenovan dvornim svetnikom. Tudi Badenijev prezidijalni tajnik dr. pl. Wiener odstopi. Njegov naslednik je tajniški namestnik v naučnem ministerstvu Friess.

Dunaj 1. decembra. Sekcijski šef v naučnem ministerstvu Viljem Hartel je imenovan tajnim svetnikom.

Dunaj 1. decembra. Cesar je udovi redarja Hladeka, kateri je pri nedeljskih izgredih padel s konja in vsled poškodb umrl, nakazal 800 gld. podpore in odredil, da je skrbeti za njegove otroke. Tudi drugim ranjenim redarjem je nakazal podpore.

Dunaj 1. decembra. Danes se je sešel pod predsedstvom kneza Lobkovica osmi agrarski shod, kateri pa se je takoj zopet razšel, ker Nemci niso hoteli skupno z Abrahamowiczem zborovati.

Dunaj 1. decembra. Pri današnjem žrebanju srečk iz l. 1864. je glavni dobiček v znesku 150.000 gl. zadela srečka serija 3624, štev. 23, drugi dobiček v znesku 20.000 gl. srečka serija 1114, štev. 93, tretji dobiček v znesku 10.000 gl. srečka serija 291, št. 61.

Praga 1. decembra. Rieger je v vseh čeških listih obelodanil oklic, v katerem pravi, da so zadnji dogodki dokaz, da se centralni parlament s sedanjim delokrogom ne da voditi in da je razširjenje avtonomije dežel in razširjenje volilne pravice neizogibna potreba. Rieger končuje svoj oklic s pozivom, naj bodo Čehi jedini in dostojni v obrambi svojih pravic, od katerih ne odnehajo niti za las ter kliče svojim rojakom: Ne dejme se!

Praga 1. decembra. Danes so se zopet primerili velikanski izgredi. Vojaštvo je zaprlo vse glavne ulice.

Narodno-gospodarske stvari.

Osební kredit po kranjski deželi.

(Spisal Ivan Lapajne.)

II.

Kako dobe osební kredit mali kmeti posestniki?

1.) V katerih zavodih?

V Ljubljani se nahaja razven „Kranjske hranilnice“, s katero je kot poseben oddelek zvezano „kreditno društvo“, in razven „mestne hranilnice“ še pet kreditnih zadrug; med njimi obstoji „vzajemno podporno društvo“ iz dveh delov ter je osnovano po načinu društev, zvanih „samopomoč“. Po dva kreditna zavoda šteje že več okrajev. Malo koristno ali večkrat celo škodljivo je, ako sta v jednom in istem malem kraju dva jednaka denarna zavoda, n. pr. v Košani na Notranjskem, v Cerkljici, Il. Bistrici, v Ložu. — Principi, ki so podlagi denarnim zavodom kranjskim, so deloma Reiffenovi, deloma Schulze-Delitsch-ovi; kajti

pravila večine kranjskih posojilnic so nekaka zmes načel, katera sta bila postavila omenjena moža. Do novejših dobe se je v tem oziru pri ustanavljanju posojilnic postopalo jednoto, ker so većinoma sprejeli (ali vsaj s par malimi premembami) uzorna pravila „Zveze slovenskih posojilnic“ (predsednik g. Miha Vošnjak). Le pri poslovanju se nekatere posojilnice (2—3) oprajo malo bolj na Delitscheva pravila; tako dajejo n. pr. posojilnice na Vrhniki in v Metliki tudi neudom posojila, da dosežejo za ude, katerih število je omejeno, večjo dividendo. V novejšem času začeli so nekateri snovati takomenovane „Reiffenove“ posojilnice s katerim lepim imenom so hoteli dvigniti njih veljavo, ako ravno štatuti teh zadrug ne odgovarjajo povsem načelom tega moža. (Mogoče je tudi, da so hoteli s tem prikriti narodni značaj zavoda.) — Pri večini kreditnih zadrug ni krog njih delovanja po pravih omejem, vendar delujejo v resnici ali vsaj največ v obsegu svojega sodnjíkega okraja in sosednih občin. Nekateri novejši z vodji, ki so hoteli porabiti pristojbinstvo olajšavo, dovoljeno v zakonu z dne 1. junija 1889 l. (t. j. uporaba meničnega koleka pri zadolžnicah), osnovali so svoja pravila na podlagi tega zakona, in se jim je od finančne oblasti omenjena olajšava tudi dovolila. Takih posojilnic je na Kranjskem že več. Maj temi so omejile nekatere krog svojega delovanja na jeden sodnijski okraj (Krško), ali še na sosedne občine (Žužemperk, Lož i. dr.); nekatere celo samo na jedno ali več političnih občin; to so največ one, katere se imenujejo Reiffenove. — Blagajnic brez združnih pravic po našem znanju na Kranjskem ni, izvzemši nekatere blagajne za smrtne slučaje (Sterbekassen) n. pr. v Ljubljani, Idriji. (Dalje prih.)

Sokolii

Polpisani čast se javiti vsem bratskim društvom, da so pravila podpranega najmlajšega

„Sokola“

potrjena, ter vsled tega društvo stopa v življenje. Prvi redni občni zbor bode v sredo dne 8. decembra t. l., ob 3 uri popoldne.

Ker so naša imena in nedeži raznih bratskih društev većinoma nepoznati, to vsa društva njudozo presimo, da nam svoje naslove obznaniiti izvole.

Pozdravlja je vse brate Sokole, kliče jim najmlajši brati od sinjega morja bratski „Na zdar!“ Pulj, 1. decembra 1897.

Prvi istarski Sokol.

Za prebivalce mest, uradnike itd. Proti težkotam prebavljenja in vsem nasledkom mnogega sedenja in napornega duševnega dela je uprav neobhodno potrebno doznache zdravilo pristni „Moll-ov Seidlitz-prasek“, ker upliva na prebavljenje trajno in uravnovalno ter ima olajševalen in topilen učinek. Skatljica velja 1 gld. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, znamenovan z varnostno znamko in podpisom. 3 (97—16)

Izborna deluje

Tanno-Chinin tinktura za lase

okrepčuje in ohranjuje lasišče in preprečuje izpadanje las.

Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.

Jedina zaloga

(90—47)

lekarna M. Leustek, Ljubljana, Resljeva cesta št. 1 z raven mesarskega mostu.

Telefon št. 68 v poljubno porabo.

Štev. 25. Deželno gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 816.

V četrtek, 2. decembra 1897.

Noviteta! Prvikrat: Noviteta!

Tretja hči.

Veseloigra v treh dejanjih. Ruski spisal Viktor Krýlov. Po češkem prevodu poslovenil A. Funtek. Režiser g. R. Inemann. Blagajnica se odpre ob 7. uri. Začetek točno ob 7/8. uri. Konec po 10. uri.

Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. pešpolka št. 27. Prihodnja predstava bo v soboto, dne 4. decembra 1897.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m.

Novembar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padašina v mm. v 24 urah
30.	9. zvečer	734.1	1.0	sl. sever	jasno	
1./12.	7. zjutraj	733.8	—5.8	sr. svzh.	jasno	0.0
2.	2. popol.	731.1	—1.1	sl. vzhod	jasno	

Srednja večerajšnja temperatura 2.0°, za 1.5° nad normalom.

Dunajska borza

dne 1. decembra 1897.

Skupni državni dolg v notah	102 gld. 35 kr.
Skupni državni dolg v srebru	102 „ 35 „
Avstrijska zlata renta	122 „ 80 „
Avstrijska kronska renta 4%	102 „ 30 „
Ogerska zlata renta 4%	122 „ 40 „
Ogerska kronska renta 4%	100 „ 05 „
Avstro-ogerske bančne delnice	946 „ — „
Kreditne delnice	355 „ 30 „
London vista	120 „ 05 „
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58 „ 95 „
20 mark	11 „ 78 „
20 frankov	9 „ 55 „
Italijanski bankovci	45 „ 40 „
C. kr. cekini	5 „ 67 „

Ces. kr. avstrijske državne železnice

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1897

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga čez Trbiž.** Ob 12. uri 5 m. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzenfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ausse, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzenfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Fracove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Ob 6. uri 15 m. zjutraj mešani vlak. — Ob 12. uri 55 m. popoldne mešani vlak. — Ob 6. uri 30 m. zvečer mešani vlak. — **Prihod v Ljubljano.** j. k. **Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 52 m. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlo vih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Ausse, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzenfeste. — Ob 11. uri 20 m. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov Plznja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend Gasteina, Ljubna, Celovca, Lince, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzenfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — **Proga iz Novega mesta in iz Kočevja.** Ob 8. uri 19 m. zjutraj mešani vlak. — Ob 2. uri 32 m. popoldne mešani vlak. — Ob 8. uri 35 m. zvečer mešani vlak. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 59 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 20 m. zvečer. (952—275)

Gospodična

(1852-1)

iz boljše rodbine, z lepo pisavo, želi vstopiti za pisarico v kako pisarno proti primerni plači. Naslov se izve v upravnistvu „Slov. Naroda“

Pekarija v Ljubljani

na dobrem prostoru se dá v najem s 1 februarjem 1898.

Povpraša naj se na Martinovi cesti št. 53 v pekarni. (1847—1)

Trgovski pomočnik

izurjen v vseh strokah trgovine mešanega blaga, sosebno v manufakturni in usnjarski stroki, vzprejme pri tvrdki (1833—3)

A. Zwenkel v Sevnici.

Hiša

na prodaj ali v najem pod jako ugodnimi pogoji.

V šmartnem pri Lit'ji proda se hiša tik cerkve z dobro idočo gostilno in trgovino z mešanim blagom, obstoječo že 30 let, oziroma se ista s 1. januarjem 1898 odda tudi v najem. — Nadaljna pojasnila daje gospod Fr. Čuden, urar v Ljubljani. (1830—2)

Sode

od 56 litrov do 300 litrov, nova posoda „300“ „700“ „stara“ „kakor tudi skladiščne sode od 15—40 hektolitrov ima na prodaj

Janez Buggenig

sodarski mojster v Ljubljani

(1828—2)

Cesta na Rudolfovo železnico v baraki.

Agenti

(1840—2)

se iščejo za prodajo novih izdelkov, ki so neobhodno potrebni ne samo mešanju, nego tudi kmetovalcu. Tudi kot postranski posel opravlja to agenturo lahko vsakdo, ki ima znanstva v zasebnih krogih. Visoka provizija ali stalna plača se zajamči. — Ponudbe vzprejema Fr. Pokorný v Pragi, Petrova ulica 8.

Štev. 88.

Razglas.

(1849—1)

Okrajni cestni odbor ribniški n. znanja, da je nova okrajna cestna proga Sodražica-Hrib popolno izdelana, kolavdirana in od sedaj naprej prometu odprta. — Dolžina proge je 12.050 m.

Okrajni cestni odbor ribniški.

Ribnica, dne 29. novembra 1897.

Načelnik:

Dr. Teodor Rudesch.

Učenca

z dobrimi šolskimi spričevali, iz solidne rodbine, takoj vzprejme (1846—1)

J. Giontini

knjigarna in prodajalna papirja v Ljubljani.

RONCEENO

najmočnejša naravna arsen in železo sodr-
žujoča mineralna voda

priporočavana od prvih medicinskih avtoritet pri:
anemiji, klorosi, poltnih, živčnih in ženskih
bolezni, malariji itd. (1263—14)

Pitno zdraviljenje uporablja se skozi celo leto.
Zaloga v vseh trgovinah z mineralno vodo in lekarnah.

Nagrobne vence

v največji izbi in
po najnižjih cenah
trakove k vencem

z ali brez napisov
v vseh barvah
(98—91) priporoča

Karol Recknagel.

Pozlatar

ki je popolnoma zmožen pozlatarskih del, se takej
vzprejme pri (1848—1)

Alojziju Progar-ju v Celovcu.

Vrt se odda v zakup.

Za čas od dne 25. januarja 1898 naprej se
odda v zakup vrt, kateri se nahaja v varni legiji in skoraj
sredi mesta pri hiši v Ljubljani, Gradišče št. 16.

Vrt je prostran, ima površine za šest vrst gredic,
dalje dva zidana, s steklom krita gredičnjaka, zidan cvet-
ličnjak in pa zidan rastlinjak, katera oba mejita na v sredi
med njima se nahajajoče stanovanje za vrtnarja, obstoječe
iz pritlične sobe in kuhinje, iz pristranske sobe in pa iz
podzemeljske kleti, namenjene za shrambo.

V slednji se nahajata dva ognjišča za cvetličnjak
oziroma za rastlinjak. V rečenem vrtu se izvršuje vže dolgo
vrsto let umetno in trgovinsko vrtnarstvo.

Zakupne ponudbe izročajo se naj lastniku **Dr. Franu**
Munda, odvetniku v Ljubljani. (1883—33)

Pekarija in slaščičarna

Glavna trgovina:

Jakob Zalaznik Podružnica:

Stari trg št. 21 Vegove ulice št. 12

priporoča slavnemu občinstvu za

Miklavževa in božična darila

svojo bogato zalogo raznovrstnih
slaščičarskih izdelkov in okraskov za
božična drevesca.

Tu se dobi 4krat na dan sveže ukusno, zdravo in slastno
pekarsko pecivo, vseh vrst kruh na vago, rižen kruh in prepečenec
(Vanille-Zwieback).

V svojih slaščičarnicah postrežem točno z najfinjšim naslad-
nim pecivom in s finimi prisilnimi likerji ter z Wermuth-vinom.
Posebno opozarjam na fine indijanske krofe in zavitke s smetano
napolnene (Schlagrahm Rollen) ter na (1854—1)

pince in božične potice.

Za darila za Miklavža in Božič

priporoča

F. M. Schmitt

v Lingarjevih ulicah šte. 4

p. n. občinstvu svojo

veliko zalogo norimberškega blaga in igrač

zagotavljajoč najzmernejše cene. (1843—2)

Razstava je v I. nadstropju.

Josip Pogačnik

krojaški mojster v Radovljici hiš. šte. 41

priporoča cenjenemu občinstvu svojo v Radovljici novo otvorojeno

delavnico za izdelovanje raznovrstnih oblek

za gospode, za dečke i. t. d.

Gospode uradnike si usoja posebno opozarjati na to, da se v njegovi
delavnici izdelujejo vsem predpisom vstrazajoče uradniške uniforme; da je
zgoraj omenovani tudi v tej stroki temeljito izvežban.

Vzorci raznovrstnega angleškega, francoskega in brnskega
blaga so vedno v izbiri na razpolago. — Naročila se izvršujejo hitro, so-
lidno, cene in najnovejši modi ustrezajoče. (1826—2)

Vzprejemajo se tudi popravila.

Najboljše in najpripravnejše drsalke

„Kondor“ in „Helios“.

„Kondor“ navadne 1 par gld. 2. —
ponikljane „ „ „ 3. —
„Helios“ „ „ „ 6. —
„Halifax“ navadne „ „ „ 1.40

pri
Andr. Druškoviču

(1838—4) Mestni trg št. 10.

Uradno dovoljena popolna razprodaja

lesorezbenih in galanterijskih predmetov ter igrač.

Najpripravnejša darila za

Miklavža, Božič in novo leto!

Ljubljana, **Fr. Stampfel** Tonhalle.

Za Miklavževa in Božična darila!

Jos. Petrič-eva

specijalitetna trgovina s papirjem

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 6

uljudno priporoča slavnim uradom (1850—1)

specijalne predmete pisarniških in risarskih potrebščin, mej
temi najraznovrstnejše specijalitete in najnovejše iznajdbe, naj-
novejša „centrik-peresa“, ki po svoji izbornosti in
zajamčeni dobroti presegajo vse dosedanje vrste peres, razna
tu- in inozemska črnila, držala, svinčnike i. t. d.

Za Miklavževa in Božična darila!

Št. 1334. Razglas. (1738—3)

Z dnem 1. januarja 1898. l. stopi v veljavo
zakon z dné 25. oktobra 1896, drž. zak. šte. 220, o direkt-
nih personalnih davkih, glasom katerega je plače-
vati tudi od obresti hranilnih vlog prihodnin-
ski davek (Rentensteuer) z 1½%.

Hranilnice imajo dolžnost, da odtegnejo ta davek od obresti
pri izplačevanju, če se pa obresti ne vzdignejo, da ga odbijejo
pri polletnem pripisovanju k glavnici, in da ga odvedejo davč-
nemu uradu.

Vsakemu, ki ima pri hranilnici n. pr. glavnico 100 gld.
naloženo, in je dobival od nje doslej na obrestih
na leto 4 gld. — kr.
se mora toraj odtegniti na prihodninskem davku — „ 06 „
tako da bi prejel le 3 gld. 94 kr.

Če bo pa ukazano, plačevati od prihodninskega davka tudi
deželne in občinske naklade, ostalo bi vložitelju od 4% obresti
samo približno 3 gld. 90 kr.

Z czirom na to je društvo kranjske hranilnice, da se ujed-
novi poslovanje, sklenilo prevzeti v samoplačevanje
prihodninski davek in nanj morda pripadajoče občinske
in deželne doklade, zato pa obrestno mero za hra-
nilne vloge

od 1. januarja 1898. l. naprej na 3.90%

znižati.

Vložitelj bode toraj dobival ravno isti znesek na obrestih,
kateri bi mu ostajal, če bi bile obresti kakor doslej odmerjene
s 4%, a bi moral sam od njih plačevati prihodninski davek z
dokladami vred.

Vodstvo kranjske hranilnice.

Ljubljana, 30. marca 1897.